

(המשך מעמוד 17)

היתה פעם סידרת-חינוך. הוא היה קצין צעיר וחדש והחיילים שלו לא רצו לנסוע לסדרה. הם התחילו לברוח. הוא ניסה לדרוף אחריהם, כסף התיישב על סלע ואמר לעצמו: "או שאני משתלט עליהם, או שאני לא אהיה קצין לעולם". אז הוא התחיל לצחוק מכל הסיטואציה, וכל החיילים התקצו סביבו. הם ראו שהוא אחד משלהם, שהוא מבין אותם. הוא הצליח להשתלט על כל העסק, למרות שחלק מן החניכים שלו היו יותר מבוגרים ממנו.

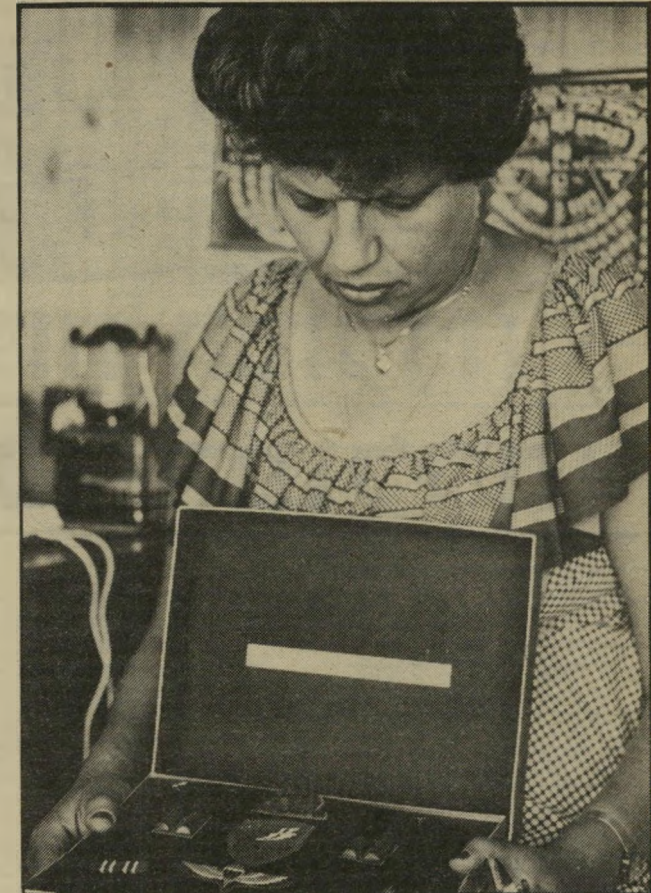
כמשך המילחמה בלבנון סיפרו חברים שלו, שהיו בעיות עם ניווט של טילים. היו רק 30 אחוזי גיעיה במטרה. יואב שלי לקח לידים את החוברת המיקצועית באנגלית וישב ללמוד אותה. למרות שבחינת הבגרות קיבל

לפה. אני לא יודע אם תצליחו, אבל אם את מרגישה כך, תלכי ותפגיני". הוא היה בעין וחלאת. מה הם עשו שם בכלל? הם שימשו כוח שיטור בין הדרוים והשיעים והנוצרים. סיפרו לי שכשרם היו במערכ ביירות, הוא עמד בלובי של בית-מלון הרוס באמצע הלילה. המוראל היה ירוד מאוד והוא פיתאום צעק: "מה אנחנו עושים פה?" כל החיילים הרגישו שהוא מכטא את הרגשות שלהם. פיתאום הם ראו שגם המפקדים חושבים כמוהם. חוש האחריות, על הפיקודים והחיילים שלו, היה גבוה במיוחד. כשאלו גבע עזב, הוא אמר שהוא בהחלט ברעיה של אלי גבע, אבל הוא לא יעשה כמוהו. מוכרחים לשמור על האחריות והמוראל בצבא. אם לא הצבא, אין לנו זכות קיום במדינה. הוא אמר שהוא מבין את המניעים

כשחזר מהמילחמה סיפר שראה מצרים במידבר ונתן להם את כל המים שהיו לו במימיה. יואב לא קיבל ממנו הרבה חינוך, הוא לא הספיק, כי היה ילד קטן כשאבא שלו נפטר, אבל אולי הדברים האלה עוברים בתורשה. כל הדברים הנוגעים לקדושת חייהם, להרמאות מאניות. כשיואב הלך לצבא, הייתי צריכה לחתום כדי שילך ליחידה קרבית, מכיוון שהוא יתום מאב. אמרתי לו אז שאני אשלח מיכתב לשלישות ואספר להם שאין לו אבא, כדי שלא יקחו אותו ליחידה קרבית. הוא אמר לי: "אני אולי אשאר בקרייה, אבל את לא תראי אותי בבית". אז חשבתי שמוטב שיעשה כמו שהוא רוצה ושיכבדו הביתה וימצא פה את הפינה החמה. הוא אמר לי שאפשר גם לצאת לכביש ולהירג מאוטו. היתה לי התנגדות שיתנרב לצנחנים. גם לצבא היתה התנגדות, הם רצו שילך לחיל-הים, ישבו איתו שעות בכקום (בסיס קליטה ומיון) וניסו לשכנע אותו לא ללכת לצנחנים, אבל הוא התעקש וניצח אותי ואת הצבא. הוא היה מאוד עקשן.

הפילוסופיה שלי אומרת שצבא זה מיקצוע מאוד מסוכן. כל חייל שמשרת נתון בסכנות. אולי מי שיושב בקרייה מסתכן פחות, אבל יואב שלי חשב שהוא יכול לתרום למדינה ושבקרייה הוא לא יתרום מספיק. אני פירנסתי לבר שלושה ילדים. אהוד, הבן הגדול, היה בן 15 כשאבא שלו נפטר ויואב היה ילד בן 9. כל המשא של עול המישפחה, חינוך הילדים, ראגה להם ולעתידי שלהם, הכל נפל על הכתפיים שלי. איש לא עזר לי וגם לא חיפשתי עזרה מאיש, יש לי גאווה עצמית. כל מה שיש לי, זה בעשר אצבעותיי.

עכשיו אנחנו ררושים ועדת-חקירה שתחקור את כל ההיבטים שהיו בלבנון. מה שקרה לפני ומה שקרה בתוך, ואנחנו עדיין בתוך, אנחנו לא אחרים. אני לא מוכנה שימכרו לי את הלוקש. הוא נפל למען המולדת. הוא נפל בשירות המולדת, כי המולדת שלחה אותו. אבל הוא לא נפל למען המולדת. מה זה מולדת? השוף זה המולדת שלו? משם, מעיי-זחלתא, הוא הגן על קריית-שמונה? כשאנחנו מסתכלים אחורנית, גם מילחמת-יקרש היתה מילחמת יש"ר ברירה. מילחמה כזאת תמיד גוררת אחריה מילחמת אי-ברירה. היא גררה אחריה את מילחמת ששת-הימים ואת מילחמת ההתשה ואת מילחמת יום-הכיפורים.

אם שסיגל ואתות בנה. אני מקיימת את צוואתו של יואב

שתלך לבית-הסוהר, אני לא רוצה שתחזור יותר ללבנון? הוא ענה לי: אל תבלבלי את הראש. מה שאני חושב זה דבר אחד, וזה שיש לי אחריות לחיילים שתחת פיקודי ואני לא יכול להפקיר אותם, זה דבר אחד לגמרי".

זה החינוך שהוא קיבל. לקחת אחריות. הוא לא חשב שככה יונן אותו וינצלו את הנאמנות שלו ויגדו בו בצורה כזאת. באותה שבת האחרונה שבא מלבנון, לפני שנהרג, סיפר לי על השבוע הראשון של המילחמה. הוא סיפר שהיחידה שלו נתתה באוואלי והתקדמה צפונה לכיוון דאמור. מישו כנגמ"ש שלו פתח את הרדיו והם שמעו חדשות מקול ישראל. ברדיו אמרו, שמטרת המיבצע היא 40 קילומטר מן הגבול הבינלאומי, והם ידעו שהם נמצאים כבר 70 קילומטר בתוך לבנון. שאלתי אותו מה הוא חשב באותו

יואב שסיגל בפנימית-מיכמורת. היו לו תוכניות ושאפיות!

יואב שסיגל בלבנון. הונו אותו וניצלו את הנאמנות שלו!

הרגע. הוא אמר שבאותו זמן הם היו באמצע הקרבות, היתה אש תופת מכל כיוון ולא היה להם זמן לחשוב, אבל יותר מאוחר, בלילה, כשעצרו להתאר-גנות, הם התחילו לעכל פיתאום את מה שהם שמעו ברדיו וחשבו היכן הם נמצאים באותו הרגע וזה היה נורא. חלק מן החיילים ראו את זה כערפל קרב. אבל אני זוכרת מה זה ערפל קרב. אני זוכרת כשבששת-הימים היה ערפל קרב, או כמשך שלושה ימים לא שמענו כלום, לא ידעו כלום. זה ערפל קרב, אבל לא שקר. פה ממש שיקרו אותנו.

מאז נפל יואב שלי, עדיין לא הגיע כל מיכתב תנחומים, או השתתפות באבל משום גורם מן הדרג המדיני. איש מהם גם לא טרח לבוא להלווייה שלו, וגם לא להביע תנחומים בזמן שישבנו שיבעה.

לפני שהכנסת ישיבה ראשונה, הוא כבר אומר שהוא רוצה מדינה לא דמוקרטית. הערכים בתוך המדינה, בתוך הקו הירוק, הם אורחי המדינה בריוק כמוני ומגיעה להם כל זכות שמגיעה לי. אני לא חושבת שחיילים שנתנו את הקול שלהם לתחייה משרתים בלבנון. חברים של יואב מבקרים פה ואני שומעת מהם. אחד מהם אמר לי כפירוש שאם יקחו אותו שוב ללבנון, הוא פשוט עוזב את הארץ. הוא לא ילך לבית-הסוהר, הוא יעזוב את הארץ. הבחור הזה שירת יחד עם יואב בגדוד של הצנחנים.

יואב אהב את הצבא, את המיסגרת, החיילים, המסעות והתנאים הקשים. הוא רצה להיות אדם העשוי ללא חת. הוא העריץ מאוד את מאיר הרציון ואת יוני נתניהו. הוא לא הסכים לדעות הפוליטיות של הרציון, אבל הוא חשב,

אני פירנסתי לבר שלושה ילדים. אהוד, הבן הגדול, היה בן 15 כשאבא שלו נפטר ויואב היה ילד בן 9. כל המשא של עול המישפחה, חינוך הילדים, ראגה להם ולעתידי שלהם, הכל נפל על הכתפיים שלי. איש לא עזר לי וגם לא חיפשתי עזרה מאיש, יש לי גאווה עצמית. כל מה שיש לי, זה בעשר אצבעותיי.

לעזוב את הארץ

המחרל של יום-כיפורים היה מחרל נורא, היתה שגיאה איומה ונוראית, אבל אחריו קמה ועדת-חקירה. על הונאה ורמאות כמו במילחמת-לבנון — על זה בוודאי צריכה לקום ועדת-חקירה. ארם שעשה שגיאה, צריך לשלם עליה מחיר. בן-ארם שרימה והונה את האחרים וזה עלה בחייהם רבים, בנכים ופצועים ובמישפחות שכולות, מוכרח לשלם. מה אריק שרון רצה להיות? נפוליאון? גם נפוליאון ישב בסנטה-הלנה.

ישנם בהיסטוריה מיקרים של גנרלים שהפסידו קרב והסיקו את המסקנות. וגם אנשים אחרים. אבא אבן למשל. היה לו מאוד נוח לרכוב על העגלה של תנועת-השלום, אבל המערך הצביעו בעד המילחמה. מנהיג כמו שימעון פרס הוא מנהיג חיור. זו התשובה שהוא עונה לי על בעניין כזה חשוב ובוטח, אז כנראה גם בדברים אחרים הוא מתנהג כך. וכהנא שנבחר עכשיו. ככה קם גם היטלר. גם כשהיטלר נבחר, היתה דמוקרטיה בגרמניה. אדם כזה, שעור

של אלי גבע, אבל לא יכול לעשות כמוהו.

צבא זה מקצוע מסוכן

שראינו מה קרה עם חוטפי האוטובוס בריד אלי-בלח, נזכרנו כסיפור שסיפרו לנו עליו. היחידה שלו עסקה בטיהורים באזור שממזרח לדאמור. הוא, שהיה קצין, הלך בראש ואחריו החיילים. הם הלכו בין השיחים, פיתאום, אחרי שהוא עבר, קפץ מאחוריו לוחם פת"ח. בחור בן 16 וכיוון לעברו את הגשק. הוא שמע את נקישת היריה, אבל למזלו הרובה לא עבר. יואב הסתובב אליו, והבחור זרק את הרובה שלו, הרים ידיים ונכנע. שאלתי אותו אם לא בא לו באותו הרגע להרוג את הבחור הזה והוא ענה לי: "אמא, אם הייתי עושה דבר כזה, הייתי נחשב בעיני עצמי לרוצח". נזכרנו כזה כשראינו איך הרגו את החוטפים של האוטובוס. פיתאום תפסנו לעצמנו בשערות ואמרנו — מה קורה עם המוסר בצה"ל? מה קורה עם הגורמות? יואב שלנו לא היה מסכים בשום אופן לעשות דבר כזה. יואב התייתם מאביו בגיל 9. אביו היה לוחם במילחמת העצמאות. הוא היה בשועלי שימשון, וגם במילחמת ששת-הימים השתתף, כאיש מילואים.

רק את הציון 6. הוא ישב ולמד את כל החומר על הטילים ולימד את החיילים איך להשתמש בהם, ואז היו 95 אחוזי קליעה. כשהיה לוקח משהו לירי, היה לומר אותו עד הפרט האחרון. יואב היה נקבע ולפני המילחמה התלבט אם להמשיך בקאריירה צבאית. בזמן המילחמה ההתלבטות נעלמה, הוא החליט לא להישאר בצבא, אבל עדיין היסט. הוא מאוד אהב את החיילים ואת המיסגרת, הוא לא חיפש את החיים הקלים.

הוא תמיד חרש את הארץ בטילים ובמסעות. הוא אהב ספורט ימי, היה לו גלשן והוא היה יוצא לים לגלוש. עדי היום עושים בבית-הספר הימי במיכמורת, שם למד, תחרויות גלישה על שמו. בתחילה חשב להיות על הים. כשעמד להתגייס לצה"ל, התחננו בפניו שילך לקורס חובלים, הוא אמר שהוא לא יהיה ג'ובניק שיושב ולוחץ על הכפתורים. הוא היה צריך להרגיש את הג'בלאות תחת הרגליים שלו. ניסיתי לשכנע אותו שילך לים, אבל זה לא עזר לי. לפני הגיוס עבר שלושה חודשים על אוניה. אמר שאולי בחיים האחרים הוא יעבוד על הים, אבל בצבא לא. כשהצטרפתי להורים נגד שתיקה, חודשיים לפני שיואב נהרג, הוא אמר לי: "אני בצבא קבע, אני לא יכול ללכת להפגין, תלכי את. את משמשת לי